

Štatút ChSPL (aktualizácia marec 2016)

Od roku 2009 sa konajú chovné skúšky na počesť Petra Lukásza. Termín chovných skúšok je uvedený v kynologickom kalendári SPZ. Na chovných skúškach (ChSPL) je každý pes posudzovaný komisiou rozhodcov, z ktorých jeden je hlavný. Dvaja z rozhodcov môžu byť členmi klubu. Maximálny počet zúčastnených psov je 14. Pokiaľ je počet zúčastnených psov 8 a menej, počet rozhodcov je 3 a psy sa posudzujú v rámci jednej skupiny. V prípade väčšieho počtu psov ako 8 je počet rozhodcov 4 a posudzujú sa v dvoch skupinách. Prihlásené psy musia mať už pred konaním chovných skúšok úspešne absolvované JSS alebo VP. Chovné skúšky by mali byť organizované v dobre zazverených revíroch, aby každý pes mal možnosť preukázať svoje vrodené schopnosti na voľne žijúcej zveri. Poradie skúšania predmetov určí hlavný rozhodca. Na chovných skúškach sa môžu zúčastniť psy (MKS a MDS) zapísané v SPKP.

Poznámka: Počas chovných skúšok pes má preukázať, že spĺňa požiadavky uvedené v základnom popise v štandarde FCI (Použitie: maďarský stavač je všestranne využiteľný polovný pes, ktorý sa hodí na prácu na poli, v lese i vo vode, má výborný čuch, dobre vystavuje, vynikajúco aportuje, vo vode pracuje veľmi ochotne a cielavedome sleduje stopu. Dobre znáša ťažký terén i extrémne klimatické podmienky. Pre takéto výkonné polovné plemeno sú veľmi nežiaduce strach zo strelby a zveri, neochota vystavovať a aportovať ako aj odpor k vode.

Predmety chovných skúšok maďarských stavačov

1. Hľadanie

Časový limit: 20 – 30 minút.

Pes má hľadať priestorne, sústavne, vytrvalo a väčšinou cvalom. Ideálne hľadanie je približne 40 krokov dopredu, 80 krokov dolava, 80 doprava. Záleží pritom na poraste a ostatných okolnostiach. Pes má hľadať s vysokým nosom a využívať vietor tak, aby nevynechal žiadny priestor, kde by mohla byť zaľahnutá zver. Každému psovi sa počas hľadania vystrelí dvakrát do vzduchu. Pes musí aj po výstrele hľadať v rovnakom tempe, priestorne, sústavne a vytrvalo. Každý pes má hľadať dovedty, kým nepríde do kontaktu so zverou. Ak nepríde do kontaktu so zverou vo vymedzenom čase a ak nepreukáže požiadavky na neho kladené, hľadanie sa preruší a pes sa znovu vypustí na hľadanie po minimálne 15 minútovú prestávku pričom toto hľadanie môže trvať najviac 30 minút. V takom prípade však musí byť vyložená komorovaná zver, aby bolo zaručené, že pes bude mať príležitosť zver nájsť. V prípade, že v revíri je preukázateľne málo voľne žijúcej zveri, je vhodné vyložiť zdravú neporanenú komorovanú zver ešte pred začiatkom skúšania tejto disciplíny. Posudzuje sa štýl hľadania, s dôrazom na dostatočne priestorné, sústavné a vytrvalé hľadanie aj po výstrele. Chyby: nesystematické pobežovanie, pomalé hľadanie v blízkosti vodiča, hľadanie zrakom, príliš ďaleké hľadanie pred vodičom, prechádzanie pernatej zveri, nedostatočné priestorné hľadanie po výstrele.

2. Vystavovanie

Pes musí nájsť zver vystavovať pokojne, pevne, kým nedostane povel na vyrazenie zveri alebo kým vodič sám zver nevyrazí. Ak zver počas vystavovania psom sama vzlietne, nepovažuje sa to za chybu psa. Pri nedostatku voľne žijúcej zveri sa vyloží komorovaná zver (ktorú klub na každej ChS zabezpečí). Pri použití komorovanej zveri sa vystavovanie musí posudzovať veľmi citlivo, pretože komorovaná zver má úplne odlišné správanie a pach ako voľne žijúca. Ak pes zverí stopu zveri, dýchanisko alebo ležovisko, má ich iba naznačiť.

Chyby: opätovné vystavovanie dýchanísk (balamutenie), zapieranie zveri, vyrazenie zveri, krátkodobé vystavovanie spojené s návratom k vodičovi.

3. Postupovanie

Ak pes vystaví zver na väčšiu vzdialenosť, môže spolu s vodičom alebo bez vodiča voľne postupovať do jej blízkosti tak, aby ju nevyrazil. Nie je chybou, ak dá vodič na postupovanie tichý povel. Ak pernatá zver pred psom uniká, musí pes za ňou postupovať tak, aby s ňou bol v stálom kontakte. Vodič ho pritom môže ukludňovať. Vodič sa, s výnimkou zdvihnutia zveri so súhlasom rozhodcu, nesmie pohybovať v priestore medzi psom a zverou, alebo sám zver hľadať. Pri použití komorovanej zveri musí byť postupovanie posudzované osobitne podľa situácie.

Chyby: príliš rýchle postupovanie, postupovanie do takej blízkosti zveri, že ju vyrazí, nezaujem o postupovanie ani po opätovných poveloch vodiča, sústavné vyrazenie zveri.

4. Čuch

Pri posudzovaní čuchu si treba všimnúť na akú vzdialenosť pes zveril zver, pritom treba prihliadať na rýchlosť pri hľadaní, vietor – jeho smer, silu, vlhkosť a teplotu vzduchu, charakter pôdy, porast, druh zveri, pôvod zveri (komorovaná/voľne žijúca) a dĺžku – čas hľadania. Stavač nemusí zver vystaviť hneď, môže ísť za jej pachom a potom ju vystaviť na kratšiu vzdialenosť. Vzdialenosť treba posudzovať vždy od prvého zvetrenia, a nie až od vystavenia. Treba prihliadať na to, že

stavač sa pri práci s bažantmi (hlavne komorovanými) priblíži k zveri na kratšiu vzdialenosť, kým ich pevne vystaví. Jemnosť čuchu sa posudzuje počas celých skúšok. Prechádzanie zajacov ešte nemusí byť známkou zlého čuchu psa.

Chyby: sústavné vystavovanie dýchanísk, prechádzanie pernatej zveri.

5. Pokojnosť pred pernatou zverou

Ak vyletí pred psom pernatá zver, pes má zostať pokojne stáť a vyčkáť na povel vodiča. Náhodné chytenie 1 kusu zveri nevylučuje psa zo skúšok, avšak z tejto disciplíny môže získať maximálne známku 2. Rozhodcovia sú však povinní presvedčiť sa, či zver nebola poranená. Ak sa nedá pes od prenasledovania vzlietnutej zveri odvolať, hodnotí sa známku 0. Ak skočí pes za zverou, potom však zostane pokojný, hodnotí sa z tejto disciplíny najviac známku 3, ak dostane povel, hodnotí sa známku 2.

Chyby: vyrazenie a skočenie po vzlietnutej zveri, prenasledovanie vzlietnutej zveri.

6. Pokojnosť pred srstnatou zverou

Ak pes zbadá srstnatú zver, má zostať pokojný. Vodič mu môže dávať tiché povel, aby utvrdil jeho pokojnosť. Ak pes začne prenasledovať, ale na rozkaz sa hneď vráti, alebo si na rozkaz lahne, môže sa hodnotiť najviac známku 3. Ak pes chytil jeden kus srstnatej zveri, hodnotí sa najviac známku 2, rozhodcovia sú však povinní presvedčiť sa, či zver nebola pred tým poranená. Ak pes nemá možnosť prísť na skúškach do styku so srstnatou zverou, hodnotí sa z tejto disciplíny známku 3.

7. Správanie sa po výstrele

Na chovných skúškach pri disciplíne hľadanie musí vodič na príkaz rozhodcu vystreliť v čase, keď pes nevidí nijakú zver, a aj vtedy, ak sa zver vystavená psom zdvihne. Pri výstrele musí zostať pes pokojný, nesmie sa výstrele báť. Po výstrele musí pes pokračovať v hľadaní.

Chyby: bojzlosť a splašenosť po výstrele, skočenie za zverou po výstrele, hľadanie v blízkosti vodiča po výstrele.

8. Dohľadávanie zatrelenej pohodenej pernatej a srstnatej zveri

Časový limit: 8 minút

Pri tejto disciplíne sa skúša použiteľnosť stavača v poľovníckej praxi, t.j. či zastrelenú alebo postriekanú pernatú a srstnatú zver riadne dohľadá a priniesie. Skúša sa preto s akou ochotou a bez povelu vezme a priniesie zver, a tiež záujem, s akým postriekanú zver dohľadáva. Rozhodca hodí zver do vyššieho porastu (takého, aby zver bola zaručene dohľadateľná) z inej strany ako bude pes vypúšťaný (najlepšie po vetre) a tak, aby to vodič ani pes nevideli. Každý pes musí dostať nový priestor (minimálne 50 krokov od predchádzajúceho). Vodič na pokyn rozhodcu vypustí psa proti vetru zo vzdialenosti aspoň 50 krokov od pohodenej zveri a môže postupovať so psom až do zastavenia rozhodcom (max. 20 krokov). Rozhodca si všimá najmä, ako pes používa nos, v akej vzdialenosti zverí zver, s akou ochotou zver vezme a priniesie vodičovi. Vodič môže psa usmerňovať. Pri dohľadávaní nesmie dávať vodič psovi povel na prinášanie („Aport!“, „Prines!“ a pod.). Za každý taký povel sa znižuje známka o jeden stupeň, pričom známka nemôže byť v tomto prípade lepšia ako 2. Pes, ktorý bol preukázateľne pri zveri, ale ju nepriinesol ani po troch poveloch, sa hodnotí známku 0. Dohľadávanie pernatej a dohľadanie srstnatej zveri sú nerozdielnou súčasťou tejto disciplíny. Pes do 8 minút musí pohodenú srstnatú alebo pernatú dohľadať a priniesť k vodičovi. V opačnom prípade sa hodnotí známku 0. Každý pes musí dohľadať a priniesť 1 kus pernatej a 1 kus srstnatej zveri, aby obstál. Dosiahnuté známky z každého predmetu sa zapisujú do rozhodcovskej tabuľky. Výsledná známka sa vypočíta ako priemer

jednotlivých známok. Počas disciplíny si rozhodca všima ako pes používa čuch, v akej vzdialenosti zvetrí zver. Čuch hodnotí malou známkou v rozhodcovskej tabuľke.

Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý dohľadá a priniesie zver do 4 minút, známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý dohľadá a priniesie zver do 6 minút, známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý dohľadá a priniesie zver do 8 minút.

9. Prinášanie pernatej a srstnatej zveri

Pri skúšaní tejto disciplíny treba pred každým psom streliť najmenej 1 kus zveri. Ak videl pes po výstrele zver padať, môže ju bez povelu priniesť, a nepovažuje sa to za chybu. Zver musí rýchle uchopiť celou papulou, bez ťažkostí priniesť, posadiť sa pred vodiča a až na jeho rozkaz ju pustiť. Rozhodca sa musí presvedčiť, či pes drží zver pevne a nemačká ju. Pri hodnotení musí rozhodca brať do úvahy počasie, únavu psa, vzdialenosť, z ktorej musel zver priniesť. Ak pes neprinesie zver ani po štvrtom povelu, hodnotí sa známkou 0. Rozhodcovia si robia poznámky pri všetkých disciplínach, pri ktorých mal pes možnosť zver prinášať, okrem prinášania kačice z hlbokoj vody.

Chyby: neochotné uchopenie zveri, mačkanie, hranie sa a pohadzovanie, vypustenie zveri z papule pred vodičom, obchádzanie vodiča, neposadenie sa pri odovzdávaní zveri, časté polozenie si zveri, opakovanie povelov na priniesenie (každý ďalší povel znižuje známku o jeden stupeň).

10. Vodenie na remeni

Vodič predvádza a vedie psa počas celých skúšok na vypúšťacom vodidle prevesenom cez pravé rameno. Ak vodič predvádza psa na inom druhu vodidla alebo drží vodidlo v ruke, znižuje sa mu známka z vodenia na remeni o jeden stupeň. Pes má ísť pokojne popri ľavej nohe vodiča, nesmie ho predbiehať, ani zaostávať. pri zbadaní zveri alebo strielaní sa nesmie na remeni trhať. Disciplína sa skúša jednak pri vodení psa na voľne visiacom vodidle a jednak počas celých skúšok, keď vodič nevie, že ho rozhodcovia pozorujú.

Chyby: predbiehanie, ťahanie, zaostávanie tak, že vodidlo je napnuté. Pri opakovanom trhaní a kňučaní psa pri zočení zveri alebo pri strelbe hodnotí sa pes známkou 0.

11. Poslušnosť

Poslušnosť a ovládateľnosť sú základné disciplíny pri predvádzaní psa. Pes musí ochotne a hneď poslúchnuť a vykonať každý hlasitý alebo iný rozkaz svojho vodiča. Vodič, aby utvrdil psa v pokojnosti pred zverou alebo po výstrele, môže používať tiché a nie moc časté povel. Ak pes povel hneď neposlúchne, považuje sa to za chybu v poslušnosti. Pes, ktorý z akýchkoľvek príčin neposlúchne vodiča - nedá sa pripútať na remeň, alebo sa vzdialí spod vplyvu vodiča a do 10 minút sa nevráti, hodnotí sa známkou 0. Poslušnosť sa posudzuje počas celých skúšok.

Chyby: opakovanie povelov a ich neochotné plnenie.

12. Dohľadávanie zastrelenej kačice v trstí

Časový limit: 5 minút

Cieľom tejto disciplíny je praktické dohľadanie zastrelenej kačice v trstí. Pes musí preukázať chuť pracovať v trstí a ochotu dohľadať pohodenu kačicu. Rozhodca pohodí kačicu do trstia asi 10 m, tak, aby to pes videl. Každý pes musí dostať iný priestor. Pes musí na prvý povel dohľadať a priniesť kačicu z trstia. Ak pes kačicu nedohľadá v časovom limite dostáva známku 0. Ak bol pes preukázateľne pri kačici a odišiel od nej, hodnotí sa známkou 0. Ak sa rozhodcovia a vodič presvedčia, že kačica je v trstí zavesená nad úrovňou vody alebo zeme a pes na ňu nemôže dosiahnuť, má nárok na opätovné odskúšanie disciplíny. Pre dokázanie dohľadateľnosti kačice môže rozhodca použiť predchádzajúceho psa, ktorý je už z tejto disciplíny odskúšaný. Ak tento pes kačicu priniesie, netreba iným spôsobom dokazovať ako bola kačica v trstí umiestnená. Ak ju však ani náhradný pes nedohľadá do 5 minút, považuje sa kačica za nedohľadateľnú a skúšaný pes má nárok na pohodenie novej kačice.

Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý kačicu dohľadá a priniesie do 3 min. známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý kačicu dohľadá a priniesie do 4 min. známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý kačicu dohľadá a priniesie do 5 min.

13. Prinášanie kačice z hlbokoj vody s výstrelom

Časový limit: 5 minút

Kačicu vždy hádže do vody rozhodca, a to asi 10 metrov od brehu, aby pes mal možnosť ukázať, že vie plávať. Vodič vypúšťa psa z brehu, minimálne 2 m od vodnej hladiny. Na pokyn rozhodcu, keď už pes je v 1/3 až 1/2 cesty ku kačici, vystrelí do vzduchu. Výstrel nesmie prerušiť prácu psa v prinášaní. Známkou 0 sa hodnotí pes, ktorý ani na tretí povel od vypustenia neprinesie kačicu alebo ju neprinesie do

5 minút. Uchopenie kačice za letku, krk a pod. nie je chybou. Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý na povel priniesie kačicu bez prerušenia práce a správne ju odovzdá. Známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý buď po výstrele prerušil prácu a dostal ďalší povel, alebo kačicu na brehu pustil alebo nesprávne odovzdal. Známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý na tretí povel prácu dokončil a správne odovzdal, alebo pes ktorý na druhý povel prácu dokončil, ale nesprávne odovzdal. Známkou 1 sa hodnotí pes, ktorý prácu na tretí povel dokončil, ale nesprávne odovzdal.

14. Stopa zveri na vode

Časový limit: 10 minút

Pri tejto disciplíne sa hodnotí vypracovanie stopy živej kačice, vrodenej chuf do práce, evidentné naháňanie kačice s cieľom uloviť ju a nie len sledovanie kačice z určitej vzdialenosti. Pes musí jasne preukázať, že má záujem sa kačice zmocniť. Skúška sa robí tak, že kačica sa vypúšťa na vodnú hladinu, alebo do primerane hustého rákosu poľa uváženia rozhodcu, pred psom na videnu. Kačica má jednu letku upravenou tak, aby nemohla lietať. Letku nesmie mať zlomenú. Vodič vypustí psa až na pokyn rozhodcu, keď sa kačica vzdialí od miesta vypustenia min. 10 metrov. Spôsob prinášania živej kačice nemá vplyv na hodnotenie tejto disciplíny a nehodnotí sa ani v disciplíne prinášania. Pes však musí kačicu priniesť vodičovi. Ak pes priniesie inú zver, ako bola vypustená, nepovažuje sa to za chybu, práca psa sa ukončí a hodnotí sa podľa podaného výkonu. Známkou 4 sa hodnotí pes, ktorý bezchybne sleduje stopu živej kačice, v určenom limite ju dohľadá a priniesie vodičovi, alebo vytlačí na hladinu, kde ju vodič môže uloviť. Známkou 3 sa hodnotí pes, ktorý stopu kačice sleduje sústavne, ale nepodarí sa mu vytlačiť ju na voľnú hladinu alebo priniesť. Z jeho celkovej práce však musí byť zrejme, že pracuje ochotne a s chuťou. Známkou 2 sa hodnotí pes, ktorý sleduje stopu nesúvislo, prerušovane a vodič ho povzbudzuje častými povelmi. Po celý čas sa však pes musí snažiť kačicu dohľadať. Ak pes preukáže, že vypustenú kačicu vytrvalo hľadá, ale nemôže ju nájsť, na pokyn rozhodcu sa mu pustí nová kačica mimo vodnej hladiny, kde ju má bez váhania a akéhokoľvek nabádania vodičom uchopiť a priniesť vodičovi.

Chyby: nabádanie psa, povel na uchopenie kačice, časté chválenie. Známou 1 sa hodnotí pes, ktorý sleduje stopu kačice krátko, nesúvislo a vodič ho častými povelmi núti pracovať, pes preukazuje len malú ochotu kačicu dohľadať. Známkou 0 sa hodnotí pes, ktorý nejaví záujem o stopu kačice.

P. č.	Predmet	najnižšie známky pre cenu			koeficient	Max. počet bodov	Známka	Počet bodov
		I.	II.	III.				
1	Hľadanie	3	3	2	5	20		
2	Vystavovanie	3	3	2	5	20		
3	Postupovanie	2	2	1	4	16		
4	Čuch	3	3	2	8	32		
5	Pokojnosť pred pernatou zverou	2	1	1	2	8		
6	Pokojnosť pred srstnatou zverou	2	1	1	3	12		
7	Správanie sa po výstrele	2	1	1	2	8		
8	Dohľadávka pohodenej zastrel. pernatej a srstnatej zveri	3	2	2	5	20		
9	Prinášanie pernatej	2	1	1	4	16		
10	Prinášanie srstnatej	2	1	1	4	16		
11	Vodenie na remeni	2	2	1	2	8		
12	Poslušnosť	3	2	2	5	20		
13	Dohľadávka kačice v trstí	1	1	1	4	16		
14	Prináš. kačice z hl. vody	1	1	1	3	12		
15	Stopa zveri na vode	3	2	1	5	20		
	Najnižší počet bodov pre cenu	203	163	120	max. 244			